

Az árubeszerzéshez és raktározáshoz kapcsolódó munkavédelmi, balesetvédelmi, tűzrendészeti és vagyonvédelmi előírások

A munkavédelemmel kapcsolatos általános feladatok

A munkavédelem olyan intézkedések összessége, amelynek célja, hogy a dolgozók életük, testi épségük, egészségük veszélyeztetése nélkül végezhessék munkájukat.

A munkavédelem körébe tartozik:

- a gépek, berendezések, felszerelések megfelelő tervezése, ezek működtetése,
- a biztonságos és egészséges munkavégzés, ezek ellenőrzése stb.

A munkavédelmi jogszabályok meghatározzák a munkáltatók és a munkavállalók munkavédelmi kötelelességeit és jogait.

a) A biztonságos munkahely kialakítása

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit a munkáltatónak kell biztosítani. Ebbe beletartozhat a védőöltözet és a védőfelszerelések biztosítása is. A biztonságos munkahely feltételeit a munkáltató munkavédelmi szemle során ellenőrzi vagy ellenőrizteti.

A munkavállaló csak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát.

Minden munkavállaló csak ott folytathat munkát, ahová beosztása, megbízása szól, azokon a munkaeszközökön, amelyek kezelésére utasítást kapott, a rájuk vonatkozó munkabiztonsági előírások ismeretében.

A munkavállaló köteles legjobb tudása szerint, az előírásoknak megfelelően végezni a rá bízott munkát.

A munkavállaló megtagadhatja a munkát, ha az súlyosan veszélyes vagy az egészségére káros.

A munkavállaló köteles:

- a tőle elvárható módon meggyőződni a rendelkezésre bocsátott munkaeszköz megfelelő állapotáról, rendeltetésszerűen és a munkáltató utasítása szerint használni az adott eszközt és elvégezni a számára meghatározott karbantartási és takarítási feladatokat,
- használni az egyéni védőeszközt, és gondoskodni tisztításáról,

- az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni a munkavégzéshez (gyűrű, lógó nyaklánc, festett körmök, fedetlen haj),
- a munkahelyen használt anyagokat úgy elhelyezni a munkahely körül, hogy azok ne torlaszoljanak el tűzoltó eszközöket, elektromos kapcsolótáblákat, villamos biztosítókat, közlekedési utakat, ajtókat, vészkijáratokat,
- megtartani a munkaterületén a fegyelmet, rendet, tisztaságot,
- elsajátítani a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket, és alkalmazni azokat a munkavégzés során,
- jelenteni vezetőjének minden rendellenességet, üzemzavart.

b) Munkavédelmi oktatás tartása

A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek elvégzéséhez rendelkezik a szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal. A munkáltató megkövetelheti a munkavállalótól, hogy munkáját a biztonságos munkavégzés oktatással elsajátított előírásai szerint végezze.

Munkabiztonsági oktatást kell tartani:

- munkába álláskor,
- a munkahely megváltozásakor, vagy a munkából való hat hónapnál hosszabb távolmaradás után,
- munkaeszköz átalakításakor vagy új típusú munkagép munkába állításakor.

A munkavállalónak a gyakorlati oktatás keretében meg kell ismernie, az oktatást végzőnek meg kell ismertetnie a vonatkozó jogszabályban meghatározott előírások figyelembevételével elsősorban:

- a munkaköréhez tartozó munkaeszközöket, a műszaki védőberendezéseket és személyi védőeszközöket és azok alkalmazását, illetve használatát,
- a helyes munkamódszert és munkafogást,
- a munkahely veszélyforrásait és azok elleni védekezés módszereit,
- a munkahelyen történt, tanulsággal járó munkabalesetek körülményeit, megelőzésük lehetőségeit.

A munkavállalónak kötelezően részt kell vennie az előírt munkavédelmi oktatáson.

c) A munkavállaló munkára kész állapotának ellenőrzése

A munka megkezdésekor és a munka végzése közben ellenőrizni kell a munkavállaló munkára kész állapotát. Munkát végezni csak kipihent, alkohol és más, a munkavégzést károsan befolyásoló szer hatásától mentes állapotban szabad.

d) Munkairányító kijelölése

Ha valamely munkát egyidejűleg két vagy több munkavállaló végez, a biztonságos munkavégzés érdekében a munkahely vezetőjének meg kell bíznia a munka irányításával az egyik munkavállalót, és azt a többiek tudomására kell hozni.

e) Veszélyes gépek, berendezések felülvizsgálata

Veszélyes gépek és berendezések esetén szükség van időszakos biztonsági felülvizsgálatokra.

A legfontosabb felülvizsgálatok:

- érintésvédelmi felülvizsgálat 3 évenként,
- elektromos kéziszerszámoknál évente,
- áramvédő kapcsolóknál havonta,
- veszélyes konyhagépeknél 5 évente stb.

f) Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás biztosítása

A foglalkozás-egészségügyi szolgálat a munkáltató felelősségének érintetlenül hagyásával közreműködik az egészséges munkakörnyezet kialakításában, az egészségkárosítások megelőzésében.

A szolgálat feladatai közé tartozik:

- az új belépő munkaköri alkalmassági vizsgálata,
- az egészséget veszélyeztető kockázat feltárása,
- a védekezés módjának meghatározása,
- az elsősegélynyújtás megszervezése.

Az árubeszerzés speciális munkavédelmi szabályai

Az árubeszerzéshez kapcsolódó munka- és balesetvédelmi előírások főként az áruk mozgatásához kapcsolódnak. A munkavédelem egyik legfontosabb feladata a balesetek

megelőzése. Az áruk mozgatásával kapcsolatosan a baleseti kockázatok csökkentése érdekében betartandó munkavédelmi szabályokat alkotnak.

A munkavédelmi szabályok főként két területet érintenek:

A közlekedő utakra vonatkozó szabályok:

- a közlekedési utakat szabadon kell tartani, áruval még átmenetileg sem szabad eltorlaszolni,
- közlekedési úton csak az alaptevékenységgel összefüggésben szabad tartózkodni,
- a közlekedési út felületének simának, tisztának, csúszásmentesnek kell lennie.

Az árumozgatás eszközeire vonatkozó szabályok:

- az áruk mozgatására mindig a megfelelő eszközt kell kiválasztani,
- a szállítóeszközöket csak rendeltetésüknek megfelelően szabad használni.

Az árubeszerzéshez kapcsolódó tűzrendészeti előírások

A tűzvédelem a tüzek keletkezésének megelőzését, a tűz továbbterjedésének megakadályozását, kártétele csökkentését, illetve eloltását célzó műveletek és eszközök összessége.

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról, mint alapvető tűzvédelmi jogszabály külön törvény rendelkezik. A törvény célja az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tüzek megelőzése, a tüzeseteknél, a műszaki mentéseknél való segítségnyújtás, továbbá a tűz elleni védekezésben résztvevők jogainak, kötelezettségeinek, valamint a védekezés szervezeti, irányítási rendjének, személyi, tárgyi és anyagi feltételeinek szabályozása.

Meghatározott esetekben a működési engedély kiadásának egyik feltétele a tűzvédelmi szakhatósági engedély megléte.

A tűzvédelemmel kapcsolatos általános feladatok

a) Tűzveszélyességi osztályba sorolás

Az anyagokat, tevékenységeket, helyiségeket, továbbá az épületeket, létesítményeket tűzveszélyességi osztályokba kell sorolni. A tűzveszélyességi osztályba sorolást tűzvédelmi szakemberrel kell végeztetni.

b) A tüzek megelőzésével és oltási feltételeik biztosításával kapcsolatos feladatok

A tűzoltási feltételeket tűzoltó készülékek elhelyezésével, beépített tűzvédelmi berendezés üzemeltetésével kell biztosítani. Az eszközök és berendezések üzemképes állapotáról, időszakos ellenőrzetéséről folyamatosan gondoskodni kell. Kisebb vállalkozásoknál általában elegendő a megfelelő számú, az adott helyen keletkező tűz oltására alkalmas tűzoltó készülék elhelyezése. A tűzoltó-technikai eszközt, felszerelést jól láthatóan, könnyen hozzáférhetően, a veszélyeztetett hely közelében kell elhelyezni, és állandóan használható, üzemképes állapotban kell tartani.

A tűzoltásra és a műszaki mentésre való felkészülés érdekében lehetővé kell tenni, hogy a tűzoltóság helyszíni gyakorlatokat tartson. A gyakorlatokban a létesítmény dolgozói kötelesek közreműködni.

A létesítményben biztosítani kell a tűzvédelmi ellenőrzés lehetőségét.

c) Szabályozási kötelezettség

A tűzvédelemmel kapcsolatban a vállalkozásoknak szabályozási kötelezettségei vannak. Tűzvédelmi Szabályzatot kötelesek készíteni azon vállalkozások, amelyek

- a munkavégzésben részt vevő családtagokkal együtt ötnél több munkavállalót foglalkoztatnak,
- ötvennél több személy befogadására alkalmas egységet működtetnek, vagy
- kereskedelmi szálláshelyet üzemeltetnek

A jogszabályban meghatározott esetekben a szabályzat mellékleteként tűzriadó-tervet kell készíteni, amely a legfontosabb gyakorlati teendőket tartalmazza.

A munkáltató köteles gondoskodni arról, hogy a munkavállalók megismerjék és megtartsák a tűzvédelmi szabályokat és előírásokat.

Néhány fontosabb szabály:

- aki tüzet, vagy annak közvetlen veszélyét észleli, köteles haladéktalanul bejelenteni,
- a tűzjelzésnek tartalmaznia kell a tüzeset pontos helyét, mi ég és mi van veszélyeztetve, emberélet van-e veszélyben, a tűzjelző nevét, telefonszámát,
- az épület kiürítésében a munkahely valamennyi dolgozójának részt kell vennie,
- tűz esetén lift használata tilos,
- tűz esetén a helyszínen lévő vezető gondoskodik a pánik megelőzéséről stb.

d) Bejelentési kötelezettség

A tűzoltóság hatásos működésének egyik alapvető feltétele, hogy értesüljön azokról a változásokról, amelyek egy-egy létesítményen belül történnek.

A tűzvédelmi helyzetre kiható olyan tevékenységek, amely a létesítmény tűzveszélyességi osztályba sorolásának megváltoztatását teszi szükségessé, a gazdálkodó szervezet köteles bejelenteni az illetékes hivatásos önkormányzati tűzoltóságnál. A bejelentési kötelezettség az önállóan eloltott tüzekre is vonatkozik.

e) Oktatási kötelezettség

A munkáltató kötelessége, hogy még a munkába állás előtt megismertesse a munkavállalót az adott munkakörre, tevékenységre vonatkozó tűzvédelmi szabályokkal, azaz a munkáltató köteles gondoskodni a munkavállaló tűzvédelmi oktatásáról és rendszeres továbbképzéséről.

A vállalkozás vezetője a munkavállalót csak olyan munkakörben foglalkoztathatja, illetve csak olyan munkával bízhatja meg, amelynek elvégzésére előzetesen tűzvédelmi oktatásban részesült.

A tűzvédelmi oktatás fajtái:

- előzetes oktatás, amely során a dolgozónak meg kell ismernie a tűzvédelemmel kapcsolatban a jogszabályok által biztosított jogokat és kötelezettségeket; a belső előírások, utasítások rá vonatkozó rendelkezéseit; a biztonságos munkavégzés tűzvédelmi vonatkozásait; a munkájával, munkahelyével összefüggő ártalmak, veszélyek elhárításának módját; az alkalmazott anyagok, eszközök tűzvédelmi jellemzőit; tűzvédelmi, elsősegélynyújtási ismereteket.
- rendkívüli oktatást kell tartani a munkahely, vagy munkakör megváltozásakor; új munkaeszköz üzembe helyezésekor; munkaeszköz átalakításakor; új technológia bevezetésekor.
- idegen dolgozók oktatása

Az árubeszerzés speciális tűzvédelmi szabályai

A tűzkár az elemi károk közül a legjelentősebb, ami különösen a szállítási tevékenységhez kapcsolódóan fordulhat elő.

A járműre vonatkozó tűzvédelmi szabályok megtartásáért az üzemben tartó, illetve a jármű vezetője a felelős. A tűzoltó készüléket a járművön a vonatkozó jogszabály szerint kell elhelyezni úgy, hogy állandóan hozzáférhető, felhasználható legyen.

Az árubeszerzéshez kapcsolódó vagyonvédelmi előírások

Az árubeszerzés teljes folyamatában biztosítani kell a megfelelő vagyonvédelmet. Nagy gondot kell fordítani a szállítás közbeni vagyonvédelemre, de különösen ügyelni kell az áruátvétel vagyonvédelmi szempontokat figyelembe vevő megszervezésére is. Az áruátvételt a lehető legnagyobb körültekintéssel és a legtökéletesebb ellenőrzési rendszer mellett kell megvalósítani.

A raktározáshoz kapcsolódó munka- és balesetvédelmi előírások

A raktározási tevékenység munka- és balesetvédelmi előírásai megegyeznek az árubeszerzésnél megfogalmazott előírásokkal.

A raktározáshoz kapcsolódó tűzrendészeti előírások

A raktározási tevékenységnél kiemelt jelentősége van a raktárhelyiségek tűzvédelmi szempontok szerinti kialakításának, és a megfelelő tűzvédelmi berendezések elhelyezésének.

A tűzkár az elemi károk közül a legjelentősebb. Az ellene való védekezést befolyásolja, hogy a vendéglátó üzletet a tűzoltóság melyik tűzveszélyességi kategóriába sorolta be.

Minden vendéglátó üzletben a tűzoltóság által meghatározott darabszámú és oltóanyagú tűzoltó készüléknek kell lennie, melyet a forgalmazott termékek fajtája és a végzett tevékenység határoz meg.

A legfontosabb tűzvédelmi szabályok raktározás során:

- A munkahelyeken a tevékenység közben és annak befejezése után ellenőrizni kell a tűzvédelmi használati szabályok betartását és a szabálytalanságokat meg kell szüntetni.
- A raktározás, tárolás területét éghető hulladéktól mentesen kell tartani.
- A vonatkozó szabályozás értelmében minden esetben világító (elektromos vagy úgynevezett utánvilágító) biztonsági jelekkel kell megjelölni a menekülési útvonalakat; a tűz jelzése, továbbterjedésének megakadályozása, valamint felszámolása során használható tűzvédelmi eszközöket, kiemelten a kézi és hordozható tűzoltó készülékeket, fali tűzcsapokat, tűzcsapszerelvény-szekrényeket, kézi tűzjelzésadókat, tűzjelző telefonokat.
- A raktárban éghető anyagú födém, tetőszerkezet és a tárolt éghető anyag között legalább 1 méter távolságot kell biztosítani.
- A közlekedési, menekülési utat szabadon kell hagyni.

- A vegyiáru raktárban vagy annak közvetlen bejáratánál a dohányzás és nyílt láng használata tilos táblát és 1 darab tűzoltó készüléket kell elhelyezni.
- Éghető anyagot csak nem éghető anyagú polcon szabad tárolni.
- A munkahelyeken az üzemeltetés alatt az olyan helyiség ajtóit, amelyben emberek tartózkodnak nem szabad lezárni. Ha a munka jellege az ajtók zárva tartását szükségessé teszi, az ajtók külső nyithatóságát – veszély esetére – akkor is biztosítani kell.

A raktározáshoz kapcsolódó vagyonvédelmi előírások

A raktározás teljes folyamatában is biztosítani kell a megfelelő vagyonvédelmet, ami alatt legfőképp a betörés és lopás elkerülését értjük. Ehhez mechanikai és elektronikus vagyonvédelmi eszközöket használhatunk.

- Mechanikai védelmi eszközök, pl. biztonsági zárok, rácsok.
- Elektronikus védelmi eszközök, pl. riasztóberendezések, videó megfigyelőrendszer.